

Colegiul National « Dimitrie Cantemir »-Onesti

Nume elevi
Clasa a IX-a

Data

Fisa de lucru
De 2 ore
EXERCITII LOGICA--- TERMENII

1. Fie termenii A, B, C, D, E, F , astfel încât: termenul C este subordonat numai față de intersecția termenilor A și B , și este gen pentru termenul D ; termenul E este specie numai a termenului B , iar termenul F are drept termen gen numai termenul A ; termenii A și B sunt în raport de intersecție (încrucișare).

a) reprezentați cu ajutorul diagramelor Euler, în cadrul unei singure figuri grafice, raporturile dintre cei 6 termeni.

b) precizați (dați exemplu de) 6 termeni care să corespundă raporturilor precizate mai sus.

10 puncte

2. Fie termenul *munte*.

a) precizați dacă și în ce sens se modifică extensiunea și intensiunea termenului *munte* prin adăugarea proprietății *europen*.

b) construiți o definiție corectă a termenului *munte*, utilizând simultan ca procedură de definire, o definiție genetică și o definiție prin gen proxim și diferență specifică.

3. definiți termenul *munte* astfel încât, în același timp, definiția să fie prea largă și să încalce regula definirii afirmative.

Specificați și explicați tipul de raport logic în

care se află termenii din fiecare pereche de mai jos:

dulce – amar

nas – parte a feței

metalic – lemnos

Oltenia – Transilvania

treaz - adormit

ochi – pleopă

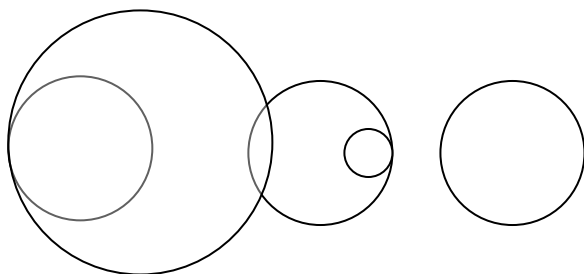
câine – pisică

sus – jos

Europa – România

curaj – frică

4. Găsiți cinci termeni care să se afle în raporturile extensionale indicate de diagrama de mai jos :

5. Fie termenul „*urs carpatin*“. Construiți o definiție logic-incorectă, care să încalce simultan regula evitării circularității și regula definirii afirmative.

Clasificarea ceasornicelor în „*ceasuri mecanice*“, „*ceasuri electrice*“ și „*ceasuri de perete*“ este: corectă, artificială ;

incorectă, deoarece sunt utilizate simultan două criterii de clasificare;

corectă, naturală;

incorectă, deoarece termenii clasificați sunt vagi.

6.

În blocul de locuințe **Z** există trei apartamente, doar unul din ele fiind nelocuit. În acest bloc locuiesc numai cinci fete: Corina, Elena, Felicia, Gabriela și Ioana. Trei dintre ele au câte un animal de companie. Se știe că:

- (1) Niciuna din posesoarele de animale nu locuiește cu cineva care nu are animal de companie
- (2) Felicia nu locuiește în același apartament cu Gabriela
- (3) În Ap.1 nu locuiesc mai mult de două fete
- (4) Elena are un animal de companie și locuiește împreună cu o altă fată
- (5) Ioana nu are un animal de companie și locuiește în Ap. 3

1. Stabiliți care din grupurile de mai jos pot reprezenta dispuneri corecte ale locatelor pe apartamente:

Ap.1 = Felicia, Elena, Corina; Ap.2 = Gabriela; Ap.3 = Ioana

Ap.1 = nelocuit; Ap.2 = Felicia, Gabriela, Elena; Ap.3 = Ioana, Corina

Ap.1 = nelocuit; Ap.2 = Gabriela, Elena, Corina; Ap.3 = Felicia, Ioana

Ap.1 = Elena; Ap.2 = Gabriela; Ap.3 = Felicia, Ioana, Corina

Ap.1 = Felicia, Corina; Ap.2 = Gabriela; Ap.3 = Elena, Ioana

Ap. 1 = nelocuit; Ap. 2 = Elena, Corina, Felicia; Ap. 3 = Ioana, Gabriela

2. Dacă în plus, Gabriela nu are animal de companie, care din următoarele afirmații este adevărată:

Corina locuiește în Ap.1

Felicia locuiește în Ap.3

Gabriela locuiește în Ap.1

Felicia locuiește în Ap.2

Corina locuiește în Ap.3

Gabriela locuiește în Ap. 2.

7. Elevii din două clase de gimnaziu discută rezolvarea testului de evaluare la sfârșitul capitolului despre divizibilitatea numerelor.

Elevii din **prima clasă** susțin următoarele:

Andreea: *Toți Z sunt X.*

Barbu: *Unii Y nu sunt W.*

Călin: *Cățiva X sunt Y.*

Doru: *Niciun Z nu este W.*

Elena: *Toți Y sunt X.*

Filip: *Nu există niciun element care să facă parte din toate cele patru clase.*

Elevii din **a doua clasă** susțin următoarele:

Andrei: *Toți X sunt Y.*

Bianca: *Majoritatea X nu sunt W.*

Claudia: *Mulți Z nu sunt X.*

David: *Niciun W nu este Z.*

Emil: *Puțini Y nu sunt Z.*

Felicia: *Există cel puțin un element care face parte din toate cele patru clase.*

Cerințe:

1. Reprezentați cu ajutorul diagramelor Euler, în cadrul unei singure figuri, raporturile dintre termenii care apar în discuția elevilor, știind că:

X = numere divizibile cu 15;

Y = numere divizibile cu 25;

Z = multiplii lui 3;

W = numere pare.

2. Precizați numele elevilor care dau răspunsuri corecte și justificați decizia.

3. Precizați clasa care a dat cele mai multe răspunsuri corecte.

8. Elevii clasei a IX-a de la Liceul X, după rezultatele la învățătură, se împart în trei categorii: elevi cu medii peste 9; elevi cu medii între 8-9; elevi cu medii sub 8. Ei au diferite preferințe față de disciplinele de

învățământ. Cei pasionați de limba română au medii între 8-10. Cei buni la matematică au numai medii peste 9, iar unii dintre ei sunt pasionați de limba română, însă toți sunt buni și la fizică. Niciunul dintre cei care sunt buni la fizică nu are medii între 8-9, însă câțiva au medii sub 8. Toți cei care se pricep la logică sunt buni la matematică, iar unul dintre ei este pasionat și de limba română. În plus, toți elevii de la Liceul X sunt pasionați de informatică.

1). Identificați termenii prezenți în textul de mai sus;

2). Reprezentați cu ajutorul diagramelor Euler, în cadrul unei singure figuri grafice, raporturile dintre termenii identificați;

9. Fie termenul **stol de lebede**.

Clasificați din punct de vedere intensional termenul **stol**;

Clasificați din punct de vedere extensional termenul **stol**;

Construiți o definiție a termenului **stol** care să încalce, în același timp, trei reguli ale definiției. Precizați cele trei reguli încălcate și explicați în ce constă încălcarea lor.

10. Fie termenii A, B, C, D, E, astfel încât: termenul A este supraordonat în raport cu B, și contrariul lui D ; termenul E este subordonat față de D ; termenul C este subordonat față de A, și se află în raport de încrucișare cu B.

Precizați (dați exemplu de) 5 termeni care să corespundă raporturilor precizate mai sus.

Reprezentați cu ajutorul diagramelor Euler, în cadrul unei singure figuri grafice, raporturile dintre cei 5 termeni.

11. Fie următorii termeni: A=*pasăre*, B=*rândunică*, C=*vertebrat*, D=*animal*, E=*pasăre călătoare*.

A) precizați care este termenul cu extensiunea cea mai mare și ordonați în serie descrescătoare, din punct de vedere intensional, acești 5 termeni

B) definiți termenul *pasăre* astfel încât, în același timp, definiția să fie pe de o parte, prea largă și, pe de altă parte, prea îngustă.

12. Fie termenii A, B, C, D, E astfel încât: Termenii B și C sunt în raport de încrucișare, fiecare dintre aceștia fiind în raport de subordonare față de termenul A; termenul E este în raport de încrucișare atât cu termenul A, cât și cu termenii B și C, dar are în extensiunea sa elemente care nu aparțin lui A, B sau C; termenul D este subordonat numai termenului E fiind în raport de opoziție cu termenii A, B, C.

a) Reprezentați cu ajutorul diagramelor Euler, în cadrul unei singure figuri grafice, raporturile dintre cei 5 termeni.

Dați exemplu de (numiți) termeni care să corespundă, integral, cerințelor precizate mai sus.

Stability în baza reprezentării realizate, valoarea de adevăr a următoarelor propoziții: unii C sunt B; toți C sunt D; unii D nu sunt E; toți B sunt A; unii A nu sunt C.

13. Fie termenii: *felină*, *animal*, *mamifer*, *leu*, *vertebrat*.

Scrieți termenii în ordinea crescătoare a intensiunii lor. Numiți termenul care are intensiunea cea mai mare, și termenul care are extensiunea cea mai mare.

Precizați dacă și în ce sens se modifică extensiunea și intensiunea termenului cu intensiunea cea mai mare, din cadrul termenilor de mai sus, prin adăugarea proprietății „*adult*”.

Clasificați din punct de vedere extensional termenul cu extensiunea cea mai mare din cadrul termenilor de mai sus.

Construiți o definiție a termenului „*mamifer*”, care să încalce, în același timp, oricare trei reguli ale definiției. Numiți regulile încălcate.

14. Fie termenii A, B, C, D, E, F, astfel încât: termenii A, C, E se află în raport de opoziție; termenul A este subordonat față de B; termenul B este în raport de încrucișare cu D; termenul C este termen specie a lui D; termenul F este în raport de încrucișare cu D dar nu și cu B; termenul F este gen pentru E.

A) Reprezentați cu ajutorul diagramelor Euler, în cadrul unei singure figuri grafice, raporturile dintre cei 6 termeni.

B) Dați exemplu de (numiți) termeni care să corespundă, integral, cerințelor precizate mai sus.

C) Precizați în ce raport se află extensiunea și intensiunea unui termen aflat în zona de intersecție a termenilor B și D cu extensiunea și intensiunea termenului B.

15 Fie termenul templu impozant.

precizați dacă și în ce sens se modifică extensiunea și intensiunea termenului dat mai sus prin excluderea proprietății impozant.

b) clasificați din punct de vedere intensional termenul impozant.

c) construiți o definiție a termenului templu, care să încalce, în același timp, oricare două reguli ale definiției. Numiți regulile încălcate.

2. Fie definiția: sculptor antic=~~af~~ **artist antic care nu este pictor**.

Analizați definiția și precizați dacă aceasta este sau nu corectă. Dacă veți concluziona că definiția este corectă, argumentați în sprijinul acestei concluzii. În caz contrar, numiți și definiți eventuala regulă/eventualele reguli încălcate.

Numele-prenumele propunătorului: STICLARU DANA CERASELA